

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Емил Рашев
за дисертационния труд на Крум Лазаров Иванов

“Композиция и сетивно познание. Възприятие: Същност и особености”

представен за присъждане на образователна степен “доктор”

8.4 Театрално и филмово изкуство

/Кинознание, Киноизкуство и Телевизия/

Предложената от докторанта Крум Иванов тема, първоначално ми се стори класически банална, защото темата е един вид “А,Б...” в развитието на живописата, фотографията, екранните изкуства, но с навлизането в труда, ми стана любопитно и интересно. Динамиката в днешният живот неизменно се отразява в всички изкуства, като че ли се налага преимуществено пред всички останали компонети, увлича всичко и се пренебрегват важни неща, именно като сетивното въздействие на композицията и нейни елементи. По тази причина, обръщането на погледа отново към композицията и нейното възприятие, винаги ще е необходимо, за да не се забравят изначалните стойности и послания в изображението.

През етапите на човешкото развитие, съществуващото реално пространство, по един или друг начин е обект на художествена интерпретация за изследване и творческо вдъхновение. В цялото си съществуване, човек чрез изкуството се опитва да предава емоциите, които го вълнуват. Художниците насочват своите творчески търсения основно в две направления: реалистично - достигайки прецизността на фотографското изображение или абстрактни стилове - отдалечавайки се от реализма и натурата.

Предложеният труд съдържа огромен обем информация, извършена е сериозна проучвателна дейност, за да може да се стигне логично и естествено до основната теза на автора - композицията като основен компонент в светогледа и творчеството на художника.

Дисертационния труд е изграден по класическа схема - въвеждаща първа глава обхващаща историческият процес на развитие на екранните изкуства от първите известни скални рисунки, през стилното египетско изкуство, през древно гръцкия период, до ренесанса и до раждането на фотографското изкуство като възлова стъпка в развитието на екранните изкуства. Чрез детайлният анализ на тези периоди, автора ясно доказва, че до ден

днешен създателите на екранно изображение – художници, фотографи, филмови и телевизионни оператори, се учат и стремят да достигнат върховете постигнати от водещи творци в периодите на ренесанса и импресионизма.

Интересни са композиционните анализи свързани с разположението на фигурите и плановете, статиката или динамиката, плоските или дълбочинните композиции, религиозните символи и елементи, всичко това, като носители на значение.

Втората глава е насочена основно към физиологията и психологията на възприятието, което дава нови значения на композиционното изграждане, изключително полезни и важни за хората създаващи изображение.

“Няма смисъл да се говори, ако никой не те слуша. Затова главната задача на композицията се състои в това, да се завладее вниманието на аудиторията”- перфектно точна мисъл на автора най-точно определяща смисъла и задачите на композицията.

Третата глава е същностното ядро на дисертационния труд. В нея автора анализира основни компоненти на композицията като водещи линии, перспектива, /например- при изграждането на плоскокотно изображение (рисунка, релеф, филм, фотография), ако идеята на автора е да постигне дълбочина, многоплановост на образа или пространствено въздействие, художникът трябва да познава и използва законите на перспективата, като основен компонент на композицията/, симетрия и асиметрия, акценти, светлина, цвят, фокус-дефокус, златно сечение, фон, баланс стигайки до форматите на кадъра във филмовото произведение. Тези анализи са богато подкрепени с илюстративни примери /кадри от филми/.

Публиката се вглежда в това което е заснето, но все повече хора, а най вече професионалистите се вглеждат и в начина по който е заснето; в този смисъл тези композиционни анализи са полезни.

Като цяло, този дисертационен труд, събира, анализира, синтезира и поднася информация, която е изключително разпиляна, огромна по обем, но е от важно приложно значение.

Изследването е направено задълбочено, съобразно както с класическите примери като отправна точка, така и със сравнения с нови примери от съвременното филмово творчество.

Изводите са логични, подкрепени от лична практика на самия докторант, както и прекрасните снимки от автора в подкрепа на тезата.

Цитиранията са изведени съвестно в библиографията и впечатляват както с многообразието, над 35, така и с актуалността си и авторитетността си.

Изводите и заключенията са логично изведени и подкрепени с примери. Приемам доказателствения материал по основната теза.

Положително впечатление остава и факта, че труда е пречупен през фотографската и операторска практика на автора.

В заключение мога да заявя, че предложената разработка е задълбочена, добре структурирана и има качества на сериозен дисертационен труд.

Считам, че този материал би бил препоръчително полезен в учебния процес на студенти, защото информацията по принцип е разпиляна, темата като цяло е огромна и почти необхватна, а тук фактите и изводите са събрани, а това е и основният принос на дисертацията.

Ето защо в съответствие с нормативните документи мога да дам, положителна оценка на предложения труд и да препоръчам да се присъди образователно научната степен “доктор “ на Крум Лазаров Иванов.

Доц.д-р Емил Рашев